

[Miljøministeren]

dustrilandene må også, bl.a. gennem øgede investeringer og udviklingsbistand, være med til at påvirke den måde, naturressourcerne forvaltes på i den tredje verdens lande. Det har været et vigtigt element i arbejdet med Riokonferencen om miljø og udvikling og skal også indgå i opfølgningen heraf samt i drøftelserne om handel og miljø i GATT og i de øvrige internationale fora.

Jeg vil gerne i den forbindelse gøre opmærksom på, at Danmark er det land i verden, der er gået længst for at prioritere miljøarbejdet i international sammenhæng. Efter at vi nu – og det synes jeg er flot – har nået målsætningen om 1 pct. af vores samlede bruttonationalprodukt, har et bredt flertal i Folketinget besluttet at bruge yderligere ½ pct. af bruttonationalproduktet til en solidarisk indsats over for tredje verden og har i den forbindelse sagt, at miljøet absolut skal stå i forgrunden. Det bringer os i forhold til andre lande på en suveræn førsteplads med hensyn til indsats, og det synes jeg godt vi har grund til at være stolte over. Samtidig kan vi selvfølgelig ærgre os over, at eksemplet endnu ikke har smittet, men det viser den alvor, hvormed ikke bare regeringen, men også et stort flertal i Folketinget tager miljøopgaven. Regeringen deler denne opfattelse og prioriterer hensynet til miljø og naturressourcer højt både i Danmark og i det internationale samarbejde, men det er vigtigt, at hensynet til miljøet bliver tilgodeset på en hensigtsmæssig og dynamisk måde.

Som hr. Jes Lunde var inde på, er den traditionelle form for regulering i miljøpolitikken, dvs. regelstyring ved hjælp af love, bekendtgørelser og cirkulærer, i de senere år i stigende grad blevet kombineret med brug af økonomiske styringsmidler. Økonomiske instrumenter bruger markedsmekanismen til at integrere økonomiske og miljømæssige konsekvenser i selve virksomhedernes beslutningsprocesser. Disse styringsmidler kan f.eks. frembringe priser og andre signaler fra markedet, som hjælper dem, der træffer beslutninger ude i virksomhederne, til at erkende de miljømæssige konsekvenser af deres aktiviteter.

Fra et miljømæssigt synspunkt er formålet med brug af miljøafgifter selvfølgelig at få en bedre anvendelse af naturressourcerne og en reduktion af forureningen fra produktion og forbrug af varerne. Miljøafgifter konfronterer

således forurenere og andre, som ødelægger miljøet, med omkostningerne ved det, de gør. Miljøafgifter, som pålægges den forurenende aktivitet, er med til at sikre, at omkostningerne betales af dem, som skaber forureningen, men tillader dem samtidig fleksibilitet i løsningen af forureningsproblemerne; f.eks. kan forureningen nedsættes ved ændret brug af råvarer, omlægning af produktionsprocessen eller ved bedre rensning.

I den danske miljøpolitik vil der naturligvis også fremover blive brug for regelstyring, men regeringen vil lægge afgørende vægt på i højere grad at anvende økonomiske incitament og styringsmidler, hvor det skønnes at være den mest effektive måde at sikre gennemførelse af miljøpolitiske målsætninger på.

Som udgangspunkt vil regeringen derfor lægge vægt på, at grønne afgifter har en adfærdsregulerende effekt. De grønne afgifter skal indrettes sådan, at de giver en tilskyndelse til en mere miljørigtig adfærd hos både husholdninger og virksomheder. Ved at ændre adfærden, f.eks. ved at forbruge mindre af en forurenende vare, skal virksomheder og husholdninger kunne nedsætte deres afgiftsbetaling, dvs. at den, der opfører sig miljømæssigt ansvarligt, også skal høste fordelene heraf, mens den, der belaster miljøet, må have en økonomisk tilskyndelse til at ændre sin adfærd.

En øget anvendelse af miljøafgifter kan således medvirke til en gennemførelse af forurenere betaler-princippet, som jo har været et af de bærende principper i den internationale og ikke mindst i den danske miljøpolitik. Målet er, at det er de faktiske omkostninger ved produktion og forbrug, der skal afspejles i priserne på varerne.

Hvis egentlig adfærdsregulerende miljøafgifter lykkes, vil det naturligvis med tiden give et mindre provenu til det offentlige. Miljøafgifter eller grønne skatter vil imidlertid også kunne indføres med henblik på at give et provenu til det offentlige og vil derved kunne anvendes som led i en omlægning af skatterne.

Endelig – og det vil jeg godt understrege i lyset af den debat, vi har haft tidligere i dag – vil miljøafgifter også kunne være en relevant finansieringskilde, når der skal ryddes op efter fortidens synder som f.eks. oprydningen af de kemikalieforurenende affaldsdepoter. Disse miljøproblemer er bl.a. opstået, fordi man ikke